

WERK-VELD-WERK

HET GAAT SLECHT MET
DE ICONISCHE EGEL!
EGELDESKUNDIGE, MAAR
BOVENAL FERVENT
NATUURLIEFHEBBER MEREL
KLAARMOND MAAKT ZICH
NAMENS DE EGELWERKGROEP
HARD VOOR EEN BETERE
BESCHERMING VAN DIT
PRACHTIGE STADSDIER.
LEES HIER HAAR VERHAAL EN
HAAR FASCINATIE VOOR DEZE
STEKELIGE, MAAR SCHATTIGE
DIERSOORT.

Jonge ik, toen al begaan met de natuur. Ik hielp hier een schildpad oversteken in Turkije.

MEREL KLAARMOND, COÖRDINATOR BIJ DE EGELWERKGROEP

Het streven naar een betere bescherming voor de egel!

TEKST JOEP VAN BELKOM

Ik met een egel tijdens het zenderonderzoek afgelopen zomer. Dit was een gigantisch mannetje van zo'n 1400 gram.
Foto Johann Prescher

Wie ben je en hoe is je interesse voor de natuur ontstaan?

Ik ben Merel Klaarmond (25 jaar) en woon in Steenwijk, waar ik naartoe ben verhuisd voor de liefde. Ik ben opgegroeid in Uitgeest, met de duinen en het strand om de hoek. De natuur was als mijn tweede thuis. Na de havo besloot ik dat ik daar ook mijn werk van wilde maken en studeerde ik Wildlife Management aan het Van Hall Larenstein. Inmiddels ben ik bezig met mijn Master Biologie en werk ik ook als ZZP-ecoloog. In mijn vrije tijd ben ik graag in de natuur, én houd ik me vrijwel dagelijks bezig met egels en mijn rol als Egelwerkgroep-coördinator!

Hoe is de Egelwerkgroep tot stand gekomen en vanwaar de egel?

De egel heeft altijd mijn interesse gehad. Het is een uniek wezentje, met zijn prikkelende stekels. Tijdens mijn hbo hielp ik egel-opvangcentra met hun vragen over endoparasieten. Dit werd uiteindelijk ook het onderwerp van mijn scriptie. Toen kwam ik erachter hoe weinig bekend is over de egel. We vinden het allemaal een prachtig diertje dat bij ons land hoort, maar tegelijkertijd gaan de aantallen achteruit en weten we niet zo goed hoe we dat tij kunnen keren. Daar wilde ik graag verandering in brengen. Ik heb de Zoogdierverseniging benaderd of zij iets zagen in de totstandkoming van een

Egelwerkgroep. Niet veel later werd het idee werkelijkheid. Inmiddels ben ik bijna dagelijks bezig met egels en loopt er zelfs eindelijk één rond in onze tuin.

Wat is je voornaamste streven met de Egelwerkgroep en hoe werk je daar naartoe?

Mijn grote doel is een betere bescherming voor de egel in Nederland. De populatietrend willen we weer zien stijgen. Dat doen we onder andere door onderzoek(ers), ege-lopvangcentra en een breed publiek samen te laten komen en samen te laten werken ten behoeve van de egel in Nederland.

Wat is je tot nu toe het meest bijgebleven aan ervaring sinds je de Egelwerkgroep hebt opgericht?

Toen ik met de werkgroep startte voegde ik mij bij de European Hedgehog Research Group. Met deze gepassioneerde egel-onderzoekers zijn we al een aantal keren samengekomen. We delen ervaringen, resultaten en zelfs data. Ik leer ontzettend veel van hen en er komen hele gave samenwerkingen tot stand. Zo mochten we afgelopen zomer de zenders van Duitse collega's lenen zodat wij in Nederland egels konden zenderen. Ik vind het heel mooi dat er zo'n hechte samenwerking is tussen egelonderzoekers uit zo veel landen.

Waar houd je je zoal mee bezig?

Ik ben coördinator van de werkgroep en coördineren is letterlijk wat ik doe. Zorgen dat alles in goede banen verloopt. Maar ik doe ook graag mee met het veldwerk en het praktische deel van alle projecten! Zo ben ik afgelopen zomer veel het veld in geweest om egels met zenders te achtervolgen, en ik ga er 's avonds regelmatig

op uit om egels te tellen en te observeren. Maar ik heb ook wel eens met 400 kinderen de hele dag door egels getekend. Dat hoort er ook bij!

Welke kwaliteiten zijn van belang binnen jouw werk?

Je moet communicatief sterk zijn. De communicatie binnen de werkgroep onderling, maar ook naar buiten toe kan soms heel pittig zijn. Daarnaast moet je ook balans kunnen houden. Ik denk dat veel fanatieke natuurliefhebbers wel herkennen dat je opgeslokt kunt worden door alle projecten. Ik vind het soms nog steeds lastig om die balans te behouden. Ik hoop dan ook dat we allen het taboe dat daarop heerst in de toekomst kunnen doorbreken.

Wat maakt je werk zo leuk?

Ik vind het onwijs leuk om te zien als mensen een beetje verliefd worden op de egel. De egel is een wild dier dat op diverse plekken voorkomt en waar je écht dichtbij kunt komen, mits je maar stil genoeg bent. Met een beetje geluk zie je er zelfs één in je tuin. Met liefde voor egels als startpunt hoop ik dat de liefde voor de gehele natuur bij mensen vervolgens komt.

Welke aanraking/ontmoeting met de egel staat je het meest bij?

Dan moeten we terug naar het moment waar mijn fascinatie voor egels eigenlijk is begonnen. Ik was een puber en liep met vrienden over de Wallen in Amsterdam. Tussen het grappen en grollen door viel mijn oog daar op een egel die een sprintje trok langs de gracht. Toen dacht ik: wat moet die egel hier, in het misschien wel meest versteende stukje Nederland? Niet wetende dat dat nou juist de unie-

ke ecologie van de egel is: het zijn échte stadsdieren! Op de tweede plaats staat mijn ontmoeting met een Europese egel in Nieuw-Zeeland. Daar zijn het invasieve exoten die actief bestreden worden. Letterlijk de wereld op zijn kop!

Onlangs is de herziene Rode Lijst van de Nederlandse zoogdieren gepubliceerd. Hieruit blijkt dat het niet zo goed gaat met de egel. Wat is er nodig om verdere achteruitgang van de egel te voorkomen?

De bescherming van een soort begint bij onderzoek. Het zou de egel heel goed doen als we oplossingen kunnen vinden voor problemen zoals verstening, verkeersconflicten of voedselschaarste. Een goed voorbeeld vind ik het monitoren van verkeersmortaliteit. Onder andere in het Verenigd Koninkrijk en Ierland is hier uitgebreid onderzoek naar gedaan. Kennis over de variatie in verkeersmortaliteit over de seizoenen en het in kaart brengen van knelpunten is belangrijk als je de juiste beschermingsmaatregelen wilt treffen.

Is er iets dat je te weten bent gekomen over de egel sinds je bij de Egelwerkgroep zit en wat je vooraf nog niet wist?

Ik ben erachter gekomen dat egels gigantische leefgebieden kunnen hebben en heel wat kilometers per nacht lopen. En tijdens het zenderproject van afgelopen zomer heb ik dat in de praktijk mogen meemaken. Dat was erg fascinerend. De resultaten daarvan waren te lezen in het vorige nummer van Zoogdier. O, en wist je dat een nestje jonge egels verschillende vaders kan hebben? Daar ben ik me de laatste tijd wat verder in aan het verdiepen.

Dit ben ik in Nieuw-Zeeland, met een van de vele egels die bij hen in het kippenhok van familie van mij rondliepen. Hier zijn het invasieve exoten. Ze worden op veel plekken actief bestreden. Foto Johann Prescher

Als Johann vleermuisvangklussen doet kijk ik graag wat avondjes mee. Zelf doe ik ook vleermuisonderzoek, maar ik vind naalden doodeng en durf het hele rabiësvaccin/titertraject daarom niet aan. Dus zelf vangen doe ik niet. Foto Johann Prescher